

Eksperti utvrđuju ratnu strategiju bosanskih Srba

Author: Velma Šarić

Tužiocu u postupku protiv Karadžića tvrde da se u ponašanju vojske odražavaju politička nastojanja.

Piše: Velma Šarić iz Sarajeva (TU br. 718, 18. novembar 2011.)

Jedan britanski vojni analitičar svedočio je ove sedmice na suđenju Radovanu Karadžiću o strategiji koju je rukovodstvo bosanskih Srba imalo tokom rata (1992-95.) i planovima o „odvajanju“ Srba od ostalih etničkih grupa.

Ivan Braun (Ewan Brown) je u vreme bosanskog rata bio oficir britanske vojske, a ove godine je na suđenju dvojici nekadašnjih zvaničnika policije bosanskih Srba, Mići Stanišiću i Stojanu Župljaninu, već svedočio o povezanosti političkih i vojnih struktura u Republici Srpskoj (RS).

Kao stručnjak za vojnu strategiju i obaveštajni rad bosanskih Srba, Braun je u periodu od 1998. do 2008. bio angažovan u Haškom tribunalu, od čega je četiri godine radio u kancelariji tužioca.

Tužiocu navode da je Karadžić, kao neko ko je u periodu od 1992. do 1996. bio predsednik samoproglašene Republike Srpske (RS), odgovoran za zločine genocida, progona, istrebljenja, ubijanja i prisilnog raseljavanja, koji su „doprineli ostvarivanju cilja – trajnog raseljavanja bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sa teritorije na koju su polagali pravo bosanski Srbi“.

Karadžić je uhapšen nakon što je 13 godina proveo u bekstvu, a tereti se između ostalog i za masakr koji je nad oko 8,000 muškaraca i dečaka u julu 1995. počinjen u Srebrenici, kao i za opsadu Sarajeva koja je, budući da je trajala 44 meseca, bila najduža u novijoj evropskoj istoriji.

Tokom glavnog dela ispitivanja koje je vodio tužilac Džulijan Nikols (Julian Nichols), Braun je govorio o dokumentu poznatom pod nazivom „Strateški ciljevi srpskog naroda“, koji je skupština bosanskih Srba usvojila 12. maja 1992. Tužilaštvo tvrdi da ti strateški ciljevi nisu bili puka politička retorika, već da su se odrazili i na ponašanje vojske bosanskih Srba za vreme rata.

Tužiocu su naveli da se najvažniji od strateških ciljeva sastojao u razdvajanju etničkih zajednica i stvaranju etnički čiste srpske države u Bosni i Hercegovini.

„Ovo skupštinsko zasedanje je doprinelo tome da se precizno definiše cilj srpskog rukovodstva da osnuje vlastitu državu, na teritoriji koju je smatralo vlastitom, i bez . . . previše unutrašnjih neprijatelja“, rekao je Braun ove sedmice sudijama.

„Slučajno je 12. maja 1992. bila formirana i vojska RS-a [VRS], a [general Ratko] Mladić je bio imenovan za njenog komandanta“, dodao je Braun, misleći na bivšeg vojnog zapovednika bosanskih Srba, koji trenutno u Haškom tribunalu čeka početak vlastitog suđenja.

Braun je rekao da je sproveo sveobuhvatnu analizu dokumentacije srpskog rukovodstva za 1992. godinu, pogotovo one vojne.

On je objasnio da „ova dokumentacija uključuje opsežne beleške Ratka Mladića sa sastanaka koji su održani u proleće i leto 1992. Povodom jednog sastanka koji su u junu 1992. održali Karadžić, Mladić, [predsednik parlamenta bosanskih Srba] Momčilo Krajišnik i grupa ljudi čiji se identiteti u beleškama samo delimično naziru, može se zaključiti . . . da je odvajanje bosanskih Srba od bosanskih Hrvata i Muslimana po etničkoj osnovi bilo definisano kao njihov glavni strateški cilj“.

Svedok je rekao kako smatra da je iz Mladićevih beležaka očigledno to da su Srbi „nameravali da osnuju vlastitu državu“, te da su znali da se stvaranje takve države „ne može dogoditi bez [učešća] vojske, bez rata, bez vojske koja štiti [njihove] granice“.

U ovoj fazi procesa, Karadžićev pravni savetnik Piter Robinson (Peter Robinson), koji je takođe prisustvovao zasedanju, podneo je prigovor protiv Braunovog svedočenja, rekavši da taj svedok „svedoči o nečemu što naprosto nije u domenu njegove stručnosti“. Međutim, sudsko veće je odbacilo taj prigovor.

Braun je potom rekao kako „uprkos činjenici da Jugoslovenska Narodna Armija [JNA] u Bosni [tokom leta 1992. godine] više nije bila formalno prisutna, iz dokumenata koja sam ja analizirao je očigledno da se ona naprosto efikasno transformisala u VRS“.

On je dodao da pod „samom transformacijom“ podrazumeva to da su „mnogi pripadnici i resursi [JNA] jednostavno promenili formalni opis oružanih snaga kojima su pripadali i počeli da primaju naređenja od

vojnog rukovodstva bosanskih Srba“.

Braun je napomenuo i da je 7. juna 1992. bio održan sastanak na kojem je ustanovljena organizaciona struktura VRS-a. Po rečima svedoka, „bilo je jasno da . . . je VRS trebalo vojno da primeni postavljene strateške ciljeve“.

„[Opsada] Sarajeva, sa ciljem da se osigura njegova podela sadržana u strateškim ciljevima, bila je poverena novoformiranom Sarajevsko-romanijskom korpusu [VRS-a]“, nastavio je on. „Prvom krajiškom korpusu je, sa druge strane, bio dodeljen zadatak osiguravanja koridora između zapadnih i istočnih srpskih teritorija, tj. između Krajine i područja reke Drine, što je bio korak [ka] trajnom povezivanju srpskih zemalja sa obe strane [bosansko-srpske] granice“, kazao je on.

Suđenje se nastavlja naredne sedmice.

Velma Šarić je obučena novinarka IWPR-a iz Sarajeva.

Topic: Medunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju

Focus: ICTY - Radovan Karadžić
Trial

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/eksperti-utvrduju-ratnu-strategiju-bosanskih>